

02-02-2009

Voor albino's is Afrika een vloek

Tanzaniaanse toverdokters gebruiken lichaamsdelen van gedode albino's tegen kwalen en voor geluk. Albino's leven in angst. „Ze scholden me uit voor *Mzungu*, een blanke.”

Door onze correspondent Koert Lindijer

Arusha, 2 febr. Gibson Mullen (40) voelt zich als een schichtige gazel op de savanne. Hij houdt op zijn kantoor in de Noord-Tanzaniaanse stad Arusha de rekening van zijn juist aangeschafte pistool vlak voor zijn slechte ogen. „Dat kostte me 1,4 miljoen shilling [ongeveer 900 euro], ik heb het nog niet kunnen afbetalen. Wij albino's moeten ons beveiligen, anders worden we in stukjes gehakt.”

Voor een albino is Afrika een vloek. Een dikke laag cement kwam op het graf te liggen van een onlangs in Arusha overleden albino. Om te voorkomen dat zijn lichaam wordt opgegraven en in stukjes gesneden. Gibson vertelt hoe meer dan zeventig Tanzaniaanse albino's de afgelopen veertien maanden werden vermoord, hun lichaamsdelen bestemd voor hekserij.

Albino's hebben weliswaar een gebrek, maar zijn gewone mensen. Maar in het magische Afrika moet nog vaak worden uitgelegd dat albino's alleen lijden aan een tekort aan huidpigment, dat bescherming biedt tegen ultraviolette zonnestralen. De zon verbrandt hun huid en geeft hen kankergezwellen; hun toch al slechte ogen kunnen niet tegen de felle stralen. Een paar flesjes goede zonnebrandolie en een bril zou het verschil tussen hemel en hel kunnen betekenen, maar dat blijkt meestal buiten hun bereik.

LEES MEER

[TOON ALLE GERELATEERDE ARTIKELEN](#)

Hel

De ouders van Gibson scheidten direct na zijn geboorte. Omdat hij een albino was. „Vroeger ondervonden albino's al moeilijkheden door bijgeloof, maar sinds enkele jaren geleden tovenaars hun zinnen zetten op onze lichaamsdelen, leven we pas werkelijk in de hel”, vertelt Gibson. Toverdokters vertelden vroeger hoe lichaamsdelen van kale mensen magische krachten bevatten, nu prijzen ze hun patiënten albinolichaamsdelen aan. „Waren ze maar doorgegaan met kale heren af te slachten”, lacht Gibson schamper.

Mkombozi Omari is hoofd van de Tanzaniaanse Vereniging van Traditionele Dokters. Hakt hij albino's aan stukjes? „Er bestaan kruidendokters en tovenaars”, volgt rap zijn antwoord, „ik ben een kruidendokter”. Een kruidendokter kent de geheimen van wilde planten om te genezen. Een soepje van kippenvlees en wortels maakt vrouwen vruchtbaar, of mannen potent. „Menselijke delen gebruiken we nooit”, verzekert Omari.

Aantrekkingskracht

De aantrekkingskracht van de traditionele geneeskunde is groot in Afrika, vermoedelijk meer dan de helft van de Afrikanen raadpleegt kruidendokters en maakt geen gebruik van moderne geneeskunde. Verwarrend is waar de kruidengeneeskunde ophoudt en de hocus pocus begint. Omari heeft een middelje om geluk op te wekken, voor bij examens, huwelijksaanzoeken en speculatie op de beurs. „Kijk, als je dit middelje van wortelsappen op je voorhoofd smeert, geeft je baas je loonsverhoging als je erom vraagt.” Waaraan hij onmiddellijk toevoegt: „Maar je moet wel geloven in de macht van God, anders werkt het niet.”

De invloed van geesten – goed en slecht – is op het gehele continent voelbaar, van sloppenwijk tot presidentieel paleis. Vooral onder volkeren in West-Tanzania drukt de geestenwereld een zwaar stempel op het dagelijkse leven. Tovermiddeltjes in amuletten beschermen tegen ongeluk, haar van albino's in netten leveren vissers een grote vangst op, en door een drankje met poeder van albinohuid en beenderen zal de mijnwerker goud vinden. Op een avond zes maanden geleden omsingelde een groep met messen bewapende overvallers het huis waar een albinomeisje leefde. Haar geknevelde moeder zag lijdzaam toe hoe ze de onderbenen van haar albinodochter afhakten en haar met de bebloede stompen achterlieten.

Wie de daders zijn van de golf van moorden op albino's blijft een mysterie. Ongeveer veertig verdachten zitten achter tralies, nog niet één is er veroordeeld. „Het is hebzucht”, zegt een advocaat in Arusha. „Sommige criminelen worden hier heel rijk van. Zij geven opdracht tot de moorden, verkopen de drankjes aan heksen, die ze weer tegen hoge prijzen doorverkopen aan gelukszoekers.”

Parlementslid

De Tanzaniaanse regering, in verlegenheid gebracht door de primitieve moorden, benoemde onlangs een albino parlementslid om te tonen dat ze de hekserij met lichaamsdelen wil bestrijden. Afgelopen week heeft ze ook de vergunningen ingetrokken van alle traditionele genezers.

Een panische angst heeft de albino's van Tanzania – naar schatting 200.000 op een totale bevolking van 40 miljoen – in zijn greep gekregen. „Ik vrees voor mijn kind”, vertelt Samuel Miliyo, „ik laat hem nooit alleen naar school gaan”. Samuel en zoon Molle van het beroemde Masaivolk wonen net iets buiten Arusha, aan de voet van de berg Meru met een royaal uitzicht op de savannes beneden. Molle, zeven jaar oud en albino, gluurt onder zijn pet met brede randen, zijn pupillen wild draaiend om scherp te kunnen stellen. Zon en fel licht zijn een marteling. „Vorige week kwamen er oudere jongens op me af en begonnen op me in te beuken. Ze scholden me uit voor *Mzungu*, een blanke.”

Op school kan Molle niet meekomen. Met zijn slechte ogen kan hij nauwelijks lezen en geld voor een bril heeft zijn vader niet. De leraar vertelde hem naar een invalidenschool te gaan, maar voor deze speciale instellingen moet je minimaal 14 jaar zijn. „De onderwijzer noemde me 'zero-zero'”, vertelt Molle. „Ik heb geen idee wat hij daarmee bedoelde.” Samuel Miliyo stuurt Molle weg en fluistert: „Zero zero' betekent: afstammeling van de duivel. Tot nog niet zo lang geleden doodden Masai' hun albino baby's direct na de geboorte. Hoe kan ik mijn stamgenoten er van overtuigen dat ik wil dat mijn zoon blijft leven?”

Meeste albino's in Afrika

Albinisme is een erfelijke ziekte waarbij de huid, het haar en de iris van het oog pigment missen. Voor de ogen heeft dit tot gevolg dat de pupillen rood schijnen.

Albinisme komt van een recessief gen dat beide ouders moeten dragen om het op een kind over te brengen. De combinatie betekent niet automatisch dat een kind als albino wordt geboren.

Er zijn in Afrika meer albino's (ongeveer 1 op de 4.000) dan mondiaal (1 op de 17.000). Het lot van de albino is in Afrika harder dan elders. De zon zorgt ervoor dat veel albino's op zeer jeugdige leeftijd sterven aan huidkanker.

Albino's zijn ook vaak slechtziend. De irissen van hun ogen bevatten weinig pigment, waardoor het daglicht in veel grotere felheid op het netvlies komt.

Het wreedst is de discriminatie die de albino in Afrika ondervindt – leedvermaak is een favoriete bezigheid van veel Afrikanen. Met hun blanke huid en gelige haar vallen albino's sterk uit de toon.

Enkele jaren geleden werden albinovrouwen in Zimbabwe regelmatig slachtoffer van verkrachting, omdat seks met een albinovrouw mannen met aids zou genezen.

GEPUBLICEERD IN: [BUITENLAND](#), [INTERNATIONAAL](#)

Categorieën

[Binnenland \(RSS\)](#)
[Buitenland \(RSS\)](#)
[Economie \(RSS\)](#)
[Wetenschap \(RSS\)](#)
[Sport \(RSS\)](#)
[Cultuur \(RSS\)](#)

Volg NRC

[RSS-feed voor nieuws](#)
[RSS-feed voor Beste van het Web](#)
[Twitter](#)
[Facebook](#)
[iPhone, iPad of Android](#)

Blogs en columns

[Hoofdredacteur \(RSS\)](#)
[Mode \(RSS\)](#)
[Moskou \(RSS\)](#)
[Madrid \(RSS\)](#)
[Parijs \(RSS\)](#)
[Klimaat \(RSS\)](#)
[Recht en Bestuur \(RSS\)](#)
[Cultuur \(RSS\)](#)
[Hebben \(RSS\)](#)
[Thuiskok \(RSS\)](#)
[NRClab \(RSS\)](#)
[Bekijks \(RSS\)](#)
[Marc Chavannes \(RSS\)](#)
[Louise Fresco \(RSS\)](#)
[Bas Heijne \(RSS\)](#)
[Youp van 't Hek \(RSS\)](#)
[Ombudsman \(RSS\)](#)
[ik@nrc.nl \(RSS\)](#)
[Fokke en Sukke](#)

Contact met NRC

[Contact met de klantenservice](#)
[Contact met de redactie](#)
[Contact met de opiniereactie](#)
[Contact via Facebook](#)
[Contact via Twitter](#)

Over NRC

[Neem een krantenabonnement](#)
[Neem een digitaal abonnement](#)
[Adverteer bij NRC Media](#)
[Plaats een familiebericht](#)
[Auteursrecht](#)
[Over de krant](#)
[Colofon](#)
[Privacyverklaring](#)

Voor Abonnees

[Krantenarchief](#)
[Digitale editie](#)

NRC Websites

[nrc.next](#)
[NRC Boeken](#)
[NRC De Week](#)
[NRC Carrière](#)
[NRC Lux webwinkel](#)
[NRC Geboorteregister](#)
[next.lover](#)
[NRC Scrypto](#)
[NRC Treffers](#)
[Makelaarsservice](#)